"Sigortanın 's'sini reasüransın da 'r'sini bilmiyordum"

63 sene önce sigortacılığa ilk adımını atan Cengiz Akatlı, yarım asırlık tecrübesiyle sektöre yol göstermeye devam ediyor. Sektöre Milli Reasürans'ta başlayan Akatlı, o güne kadar sigortanın 's'sini, reasüransın da 'r'sini bilmediğini ifade ediyor.

Sektörün duayen isimlerinden Cengiz Akatlı, sigortacılığa yarım asır boyunca tecrübesiyle yol gösterdi. Akatlı'nın 50 senelik çalışma hayatında yaptıklarıyla Türk sigorta sektörüne etkisi büyük. 1959 yılında sektöre ilk adımını Milli Reasürans'ta atan Akatlı, sektöre başlangıcını, "Sigortanın 's'sini, reasüransın da 'r' sini bilmiyordum" şeklinde anlatıyor.

Ticaret Bakanlığı Sigorta Kursları'nda ve Türk Sigorta Enstitüsü'nde yangın branşı öğretim görevlisi olarak eğitim veren Akatlı'nın öğrencileri arasında genel müdürler de bulunuyor.

Seyahat etmeyi çok seven Akatlı, komite toplantıları nedeniyle de bütün Avrupa ülkelerine gittiğini söylüyor. Gününü gazete okuyarak, bulmaca çözerek geçiren Akatlı, bilgilerini çevresindekilere aktarmayı seviyor. "Yangına Karşı Sigorta ve Yangın Reasüransı", "İsviçre Sigortacılığına Genel Bakış", "Açıklamalı Yangın Sigortaları Tarife, Talimat ve Şartları" kitaplarıyla sektöre yol gösteren Akatlı, "Son Fasıl" adlı kitabında da hayatında onu en çok etkileyen anıları ele alıyor. Duayenlerle Dünden Bugüne söyleşimizin bu ayki konuğu Cengiz Akatlı ile çocukluğunu, okul yıllarını ve sektöre giriş sürecini konuştuk.

››› Akatlı, 1966 yılında bir sigorta şirketinin verdiği davette. Soldan sağa; Firuzan Özsoy, Cengiz Akatlı, Bedii Artun, Zeki Zeybekoğlu.

››› Yurtdışında birçok toplantıya katılan Cengiz Akatlı, 1976 yılının Haziran ayında düzenlenen CEA Toplantısı'nda, İsveçli delege ile birlikte, İspanya'da.

Nasıl bir çocukluk geçirdiniz, bize biraz çocukluğunuzdan bahseder misiniz?

Soyadımız Akatlı. Türkiye'de Soyadı Kanunu çıktığında amcamlar bu soyadını almış. Dedemiz rivayete göre arabayı atsız yürütürmüş. Bu nedenden dolayı kendisine Hakatlı derlermiş, arabasını haktan alan anlamında. Bu ismi Türkçeye çevirirken Hakatlı'yı Akatlı yapmışlar ve soyadımız Akatlı olmuş. Babamın iş durumu nedeniyle 2. Dünya Harbi yıllarında 1943 yıllarında Adapazarı'ndaydık. Babam zahire ticareti yapıyordu. Civardaki köylerden patates, kabak gibi mahsulleri topluyordu ve trenle İstanbul'a sevk ediyordu. İlkokul 3.sınıfa kadar harbin kızgın yıllarında Adapazarı'nda okudum. 1943 yılında okul bittikten sonra babam beni İstanbul'a, aile çiftliğimize getirdi. İstanbul'dayken bize Adapazarı'nda deprem olduğuna dair haber geldi ve aile kararı üzerine Adapazarı'ndan İstanbul Bakırköy'e taşındık. İlkokul 4 ve 5. sınıfı Bakırköy'de okudum. Kaderin herkese bir şekilde güldüğüne inanıyorum. Kaderin bana güldüklerinden oldukça yararlandım, onları değerlendirdim. 9 sene Galatasaray'da yatılı okudum. O zamanlar Galatasaray'da okumak için özel bir şart yoktu. Velilerin kuyruğa girmesi gerekiyordu. Babam geceden sıraya girip kaydımı yaptırdığı için Galatasaray'a girdim. 1954 yılında ise Galatasaray'dan mezun oldum. Hazırlık sınıfında 36 kişiydik ve sadece 12 kişi mezun olduk. Yani 24 kişi mezun olamadı. Bu da bana verilen fırsatı iyi değerlendirdiğimi gösteriyor.

››› Galatasaray Lisesi'nden mezun olan Akatlı, sınıf arkadaşlarıyla birlikte mezuniyet çayında.

'LİSANIM SAYESİNDE MİLLİ REASÜRANS'TA İŞE BAŞLADIM'

1959 yılında Milli Reasürans'ta göreve başladınız, reasüransa giriş sürecinizi anlatır mısınız?

1954 yılında Galatasaray Lisesi'nden mezun olduktan sonra bir akrabamın muhasebe bürosu vardı. Onun yanında muhasebe yardımcısı olarak çalışmaya başladım. Burada çalışırken yine başka bir akrabam beni gemiyle yapılacak bir yurtdışı gezisine çağırdı. O zamanlar yurt dışına çıkmak çok zordu ve ben de bu davet üzerine geziye katıldım. Önce Kıbrıs'a, sonrasında ise İtalya'ya ve Fransa'ya uğradık. 20 gün süren yolculuğumuzun sonunda ise Türkiye'ye geri döndük. Fransa'ya uğradığımız sıra gemi yolcularından biri sakatlık geçirdi ve Fransızca bilmediği için hastane süreçlerinde ona ben yardımcı oldum. Seyahatte Milli Reasürans'ın genel müdürü de yolcular arasındaymış. Seyahat sırasındaki bu davranışım ve mektepte öğrendiğim lisan sayesinde beni gördü ve Milli Reasürans'ta çalışmam için bana iş teklif etti. Seyahatten döndükten sonra Milli Reasürans'a başladım. O zamana kadar sigortanın 's'sini, reasüransın da 'r'sini bilmiyordum. Zaten o zamanlarda Türkiye'de sigorta konusunda eğitim veren bir okul yoktu. Daha ziyade piyasada alaylı dediğimiz insanlar vardı. Kısaca anlatmak gerekirse, o zamanlar Türkiye'de ve birçok ülkede tarife sistemi vardı. Yangın sigortası yaparken elimizde bir tarife vardı ve o tarifeye bakarak fiyat veriyorduk. Tarife dışında

››› Galatasaray'ın kıdemli bir üyesi olan Akatlı'nın '50 yıllık Galatasaraylı' madalyası da bulunuyor.

'SEKTÖRDE 50 YILIMI TAMAMLADIM'

Şu an da emeklisiniz, emeklilik hayatınız nasıl geçiyor, günlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?

30 sene kadar Milli Reasürans'ta çalıştım. Mecidiyeköy'de dairemiz vardı, orayı ofis haline getirdik ve 20 sene kadar da eşim ve çocuklarımla beraber orada acentelik mesleğini yaptık. Toplam 50 yıllık çalışma hayatım oldu. Sigortacılar Birliği tarafından da 50 yıllık çalışma hayatım dolayısıyla verilmiş plaketim var. 50 yılımızı tamamladık ama tam manasıyla bir köşeye çekilmedik. Swiss Re'nin Sigma raporlarını takip ediyorum. Günlük rutin olarak sabahları gazete okuyorum, bulmaca çözüyorum, dergi okuyorum. Yaşın verdiği tecrübeyle, gördüklerimle bir bilgi birikimi var. Bu bilgi birikimini paylaşmak istiyorum. Çok sevdiğim bir tabir var: "Elmayı paylaşırsanız elma biter, bilgiyi paylaşırsanız bilgi çoğalır." Bilgilerimi paylaşmak istiyorum, arkadaşlarımla görüştüğümde bilgilerimi onlarla paylaşıyorum.

››› Torunu Deniz ile birlikte zaman geçirmekten keyif alan Akatlı, torununa yeni yıl armağanı olarak aldığı ışıklı kürede ülkelerle ilgili sohbet ediyor.

› › › Sigortacılığa 1959 yılında Milli Reasürans'ta çalışmaya başlayarak adım atan Akatlı, yarım asırlık tecrübesiyle sektöre katkı sağlamaya devam ediyor.

işleri neticelendirmek için de tarife komitelerini kurmuşlardı. Yangın, kaza, nakliyat komiteleri Milli Reasürans'ta toplanıyordu. Beni yangın komitesinde raportör yardımcısı yaptılar. Zabıt tutup, tutanakları hazırlıyorduk. Sonrasında ise gerçekleşen toplantıda bunları okuyorduk ve kabul edilince de bastırıyorduk. Ben de verilere daha kolay ulaşmak için yangın komitesiyle ilgili kendi kendime bir tasnif yaparak değirmenler, gıda fabrikaları, kereste fabrikaları gibi başlıklarla bir tasnif yaptım ve aplikasyonları keserek buraya yapıştırdım. Yangın komitesinde emsal kararla ilgili bir soru sorulduğunda hemen buradan emsal kararı söylüyordum. Bu hareketim komitedekilerin çok hoşuna gitti ve bu alanda başarılarımdan biri oldu ve bundan sonra şefliğe yükseldim.

'APLİKASYONLARDA YANGIN BRANŞI KIRMIZI RENKTİ'

Tarife Komitesi'nde görev yaptığınız dönemdeki poliçe aplikasyon örneklerinden de bahseder misiniz?

Komitelerden çıkmış kararları Ticaret Bakanlığı'na gönderiyorduk. Usulen Ticaret Bakanlığı tasdik ediyordu. Tasdik ettikten sonra biz onu Milli Reasürans aplikasyon cetvellerine neşrediyorduk. Renkleri de farklıydı, yangın branşı kırmızı, nakliyat branşı mavi, kaza branşı da yeşil renkti. Aplikasyon üzerinde tarifeden çıkan kararlar neşredilirdi ve sigorta şirketlerine dağıtılırdı. Tüm piyasa da tarife komitesinden çıkan kararlardan haberdar olurdu.

Yangın Komisyonu'nun çalışmalarına 1969 yılında piyasamız adına katılmaya başladınız. Bu süreci anlatır mısınız?

1966'da Avrupa Yangın Sigorta Komitesi (C.E.A) İstanbul'da toplandı. O zamanki Sigortacılar Birliği Başkanı şirketlerden yabancı dil bilen 3-4 kişi istedi. Milli Reasürans da beni gönderdi. O vesileyle ben de Fransızlarla tanıştım. Çarşamba günleri komiteye ara veriliyordu ve bu aralarda şehir içi geziler oluyordu. İstanbul'u Fransızlara ben gezdirdim. 1967 senesinde ise staj için İsviçre Zürih'e gittim. O günlerde İstanbul Umum Sigorta Müdürü olan Haşim Ekener beni aradı ve "Cengiz, 1 hafta sonra Hollanda'da yangın komitesinin toplantısı var ben oraya gidiyorum sen de gel" dedi. Bunun üzerine 1967 senesinde Hollanda toplantısına beraber katıldık. Daha sonra da gerçekleşen tüm toplantılara gittik.

'SİGORTA KONUSUNDA EĞİTİM YOKTU'

Ticaret Bakanlığı Sigorta Kursları'nda ve Türk Sigorta Enstitüsü'nde yangın branşı öğretim görevlisi olarak eğitim verdiniz.

Sigorta sektörüne başladığım 1960'lı yıllarda sigorta konusunda hiçbir eğitim yoktu. Ben Sigorta Tetkik Kurulu'nda yıllarca raportör yardımcısı ve raportör olarak çalıştığım için orada olan değerli hocalardan feyz aldım. Benim üniversite eğitimim, diplomam yoktu. Orası bana üniversite gibi oldu. Eğitimimi iş yaparken öğrendim ve en iyi şahıslardan öğrendim. 1960 yılında 27 Mayıs İhtilali'nden sonra bir karar çıktı ve sigorta kursları kuruldu. Kursun da binası yoktu, Milli Reasürans'ın binasında, yemekhaneyi kurs olarak kullanıyorduk. Bizden bir önceki nesil, Osman Yücesan, Ömer Yalnızoğlu gibi isimleri lisan ve sigortacılık öğrenmeleri için Milli Reasürans Londra'ya göndermişti. Osman Bey çok zeki ve çalışkan bir insandı. Tek diploması olan kişi de Osman Bey'di. Bizim sektöre ilk kitapları veren kişi de Osman Yücesan'dır. Osman Yücesan kitap çıkarana kadar sektörümüzde hiç kitap yoktu ve o kurslar açıldığı zaman kursların müdürü Osman Yücesan oldu. Ben de bu kursta yangın branşında eğitim verdim. Öğrencilerim arasından genel müdür olanlar da çıktı.

'YABANCI DİLİN YOKSA YOKSUN'

Seyahat etmeyi seviyor musunuz?

Seyahat etmeyi seviyorum. En son Sicilya'ya gittik. Pandemi nedeniyle seyahatlere ara vermiş olsak da Karadağ'a gitmeyi düşünüyoruz. Komite toplantıları dolayısıyla da bütün Avrupa ülkelerine gittik. İtalya, İsviçre, İspanya, Portekiz, Belçika, Hollanda, Danimarka, İsveç ve Norveç. Hepsine bizim sektörü temsilen gittik. Bütün bunlar lisan vasıtasıyla oluyor. Yabancı dilin varsa gidebilirsin, yabancı dilin yoksa yoksun. Bir anımı da sizlerle paylaşmak isterim. 1967 senesinde mesleki eğitim için İsviçre ve Fransa'ya gittim. Fransa'da Sigortacılar Birliği'nde kalıyordum. İtfaiyede kullanılan kasklar, aletlerle ilgili bir müze gördüm. Ben de İstanbul kaskını göndermeyi teklif ettim ve onlar da bunu çok olumlu karşıladı. Türkiye'ye döndükten sonra da itfaiye müdürü olan bir tanıdığım vasıtasıyla kaskı alarak, Fransa'ya gönderdim ve o kaskı müzeye astılar. Daha sonrasında eşim ve çocuklarımla gittiğimde kaskımızı orada gösterdim onlara. Fransa'da Sigortacılar Birliği'nin müzesinde bizim ismimiz vardı.

› › › Kayak kaymayı çok seven Cengiz Akatlı, 1954 yılında Uludağ'da kayak öğrenirken.

› › › Eşiyle birlikte vakit geçirmekten keyif alan Akatlı, eşi Selma Akatlı ile birlikte 1970 yılında Uludağ'da.

› › › Ailesiyle birlikte seyahat etmeyi çok seven Akatlı, eşi, oğlu, kızı ve damadı ile birlikte Karadeniz tatilinde.

› › › Cengiz Akatlı'nın 1968 yılında evlendiği eşi Selma Akatlı ile evliliklerinin 40. yıldönümünden bir kare.

› › › Cengiz Akatlı ile çocukluğunu, okul yıllarını ve sektöre giriş süreciyle ilgili detayları konuştuğumuz röportajın videosuna QR kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

Yağmur Ceren Kural
yagmur@sigortacigazetesi.com.tr